

*Archeologický ústav Československé akademie věd
pobočka v Brně*

*Přehled výzkumů
1957*

Brno 1958

PD 1520/1957 (1958)

14013/60

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1 9 5 7

Vydává : Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor : Dr Josef Poulik

Redaktoři : Dr A. Benešová, Dr B. Klíma

Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.

Zpráva o výzkumu eneolitické osady na Starých
Zámcích v Brně-Lišni.

Po několikaleté přestávce byly v roce 1953 zahájeny výzkumné práce na staroslovanském hradišti Staré Zámky u Lišně, které pokračovaly pak v následujících letech. Již první sezona ukázala, že pod slovanským horizontem leží starší osídlení z mladší a pozdní doby bronzové a poměrně silné osídlení eneolitické.

Zatím co léta 1953 - 54 přinesla eneolitický materiál pouze v druhotném uložení z mladších vrstev, v roce 1955-57 jsme zachytili eneolitické vrstvy neporušené. V některých místech byly zjištěny dvě, v některých dokonce tři barevně odlišné vrstvy nad sebou. Zdá se, že jde v podstatě o dva časové horizonty.

K oběma jsme odkryli zbytky sídelních objektů.

V roce 1957 jsme dokončili plochy otevřené v předcházejících letech a na několika místech jsme opět zachytili neporušené eneolitické vrstvy, které poskytly množství významného keramického materiálu.

Nejzajímavější částí výzkumu roku 1957 byl objev eneolitického příkopu, který byl odkryt ve čtvercích NN-00-X-XI. Ve sterilním podloží se v hloubce asi 30 cm pod povrchem vyrýsoval pás nepatrně tmavěji zbarvené hlíny ve směru sever-jih. Po vybrání jsme zjistili, že jde o příkop s příkře šikmými stěnami a rovným dnem. Vzájemná vzdálenost horních okrajů příkopu dosahovala asi 170 - 210 cm, šířka rovného dna asi 80 cm. Zahlouben byl 70 - 100 cm pod úroveň sterilního podloží. Výplň tvořily dvě vrstvy, které reprezentují zřejmě dvě fáze zaplnění příkopu.

Podle keramického materiálu nalezeného na dně je možno příkop datovati do období kanelované keramiky. Podařilo se nám tedy po prvé zachytiti stopu hrazení eneolitické osady na Starých Zámcích. Příkop přetíná ostrožnu napříč ani v polovině její délky a jeho směr odpovídá mírnému terennímu zlomu, který je na povrchu velmi dobře patrný. Lze také předpokládat obvodové hrazení, je však možné, že toto bylo značně porušeno slovanskými opevňovacími pracemi. Ve dvou průkopech slovanským opevněním jsme však zatím

nejjistili jeho stopy. Domnívám se, že by bylo předčasné mluvit v této souvislosti o opevnění. Poměrně malé rozměry příkopu nesvědčí pro fortifikaci. Zatím byl prokopán jen v délce 10 m a dalším výzkumem bude třeba sledovati jeho směr. Snad se podaří zachytiti i spojení s předpokládaným hrazením na okraji svahu.

A. Benešová

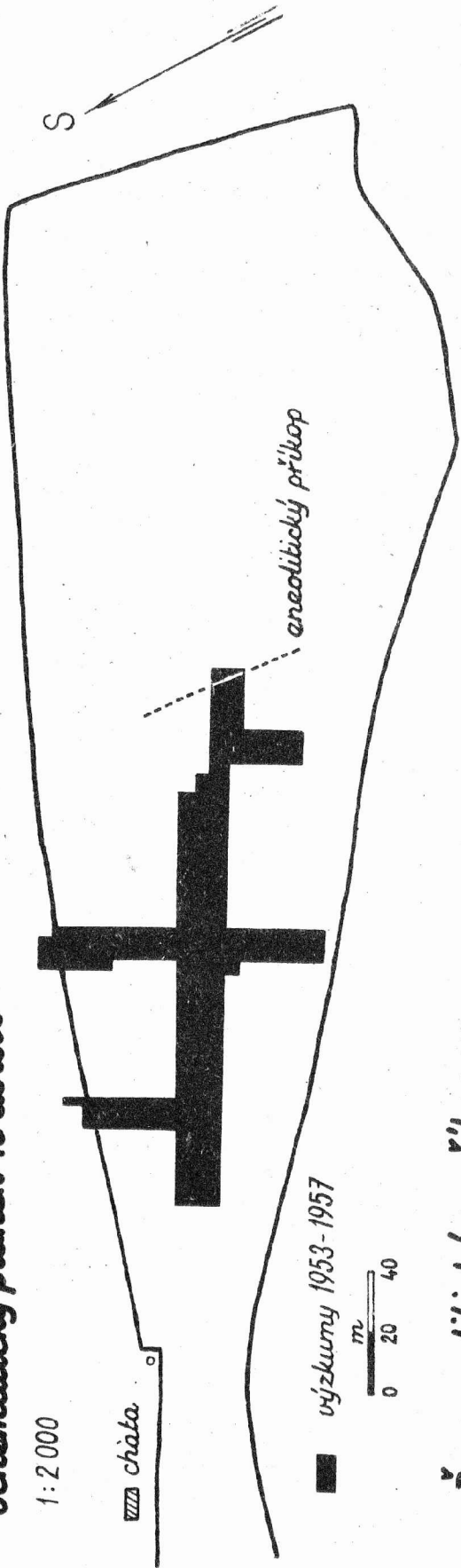
Mitteilung über die Grabung einer eneolithischen Ansiedlung auf
Staré Zámky in Brno-Lišen.

Auf dem slawischen Burgwall Staré Zámky wird die Grabung seit dem Jahre 1953 durchgeführt. Neben der slawischen Besiedlung wurden im Verlauf der Grabung auch Siedlungen aus der jüngeren und späten Bronzezeit, sowie eine eneolithische Ansiedlung festgestellt. In den Jahren 1955-1957 erfassten wir ungestörte eneolithische Schichten. An manchen Stellen fanden wir 3, anderwärts wieder nur 2 vor. Grundsätzlich handelt es sich jedoch um 2 zeitliche Horizonte. In beiden legten wir Ueberreste von Siedlungsobjekten bloß.

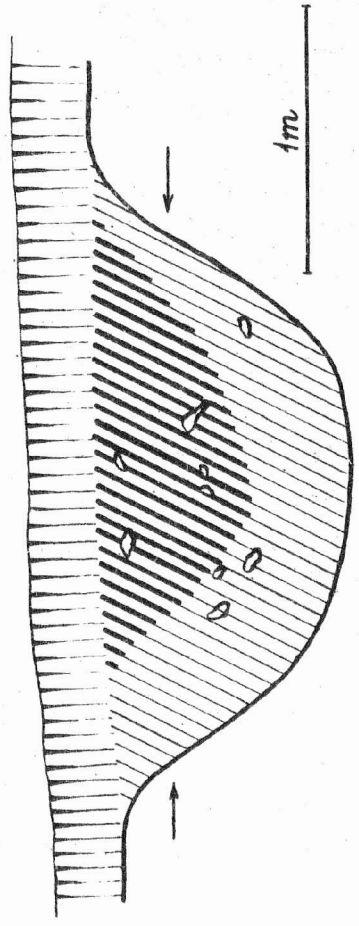
Im Jahre 1957 beendeten wir die Arbeiten auf allen in den vorangegangenen Jahren begonnenen Flächen und an einigen Stellen gewannen wir erneut ungestörte eneolithische Schichten, welche eine Menge besten keramischen Materials erbrachten. Es gelang uns erstmalig die Spuren der Umfriedung einer eneolithischen Ansiedlung auf Staré Zámky sicher zustellen. Ein die Burgwallfläche ungefähr in ihrer Hälfte der gesamten Länge quer durchschneidender Graben, cca 70 - 100 cm tief in die sterile Unterlage reichend, wurde ausgegraben. Nach dem auf dem Grunde des Grabens gefundenen keramischen Materials ist es möglich den Graben in die Zeit der kanellierten Keramik einzureihen.

Schematický plánek hradiště

1:2 000

Řez neolitickým příkopem

Staré Zámky u Lisné

dr. A. Benešová